

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **M. Š.**

proti

žalovanému: **Krajský soud v Hradci Králové**
sídlem Československé armády 218/57, 502 08 Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2017, č. j. 5500000413, 5600012311,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou [formálně označenou jako „stížnost“, podle obsahu se však jedná o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)] domáhá zrušení výše specifikovaného rozhodnutí, kterým Krajský soud v Hradci Králové jako správce daně zamítl návrh žalobce na zastavení daňové exekuce pro částky 59 008 Kč a 7586 Kč, představující odměnu ustanoveného advokáta v trestním řízení a paušální náklady trestního řízení.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobce poukázal na skutečnost, že dne 27. 1. 2017 předložil správci daně návrh na zastavení daňové exekuce dle § 181 odst. 2 písm. j) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“). Žalobce je sice ve výkonu trestu odnětí svobody pracovně zařazen, pobírá však pouze odměnu ze závislé činnosti ve výši 6 700 Kč hrubého. Po odpočtu vyživovací povinnosti a odvodů na zdravotní a sociální pojištění tak výše jeho čistého příjmu ani zdaleka nedosáhne hranice 6 000 Kč. Výše nezabavitelné čisté mzdy přitom byla pro rok 2017 stanovena částkou 6 154,70 Kč. Podle žalobce tak předmětnou daňovou exekuci nelze realizovat. V této souvislosti odkázal také na § 33 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o VTOS“), a na § 278 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“).
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dezinterpretoval důvody žalobcovu návrhu. Žalovaný vyhodnotil podání žalobce jako návrh na zastavení daňové exekuce pro nemajetnost dle § 181 odst. 2 písm. f) daňového řádu, ačkoliv se žalobce domáhal zastavení daňové exekuce podle § 181 odst. 2 písm. j) téhož zákona. Tomu se však žalovaný ve svém rozhodnutí vůbec nevěnoval.
4. Žalovaný dále uvedl, že žalobce je práceschopný a má příjem, což je sice pravda, ale dle žalobce jde o nepostižitelný příjem. Žalovaný uzavřel, že na žalobcův příjem v podobě pracovní odměny nelze hledět jako na mzdu, a tak se na něj nevztahuje § 278 o. s. ř. Žalobce s tímto závěrem nesouhlasí.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nejprve podotkl, že § 181 odst. 2 daňového řádu od novelizace, která nabyla účinnosti 1. 1. 2014, neobsahuje písm. j) – zastavení exekuce z jiného zákonného důvodu bylo přesunuto pod písm. i). Dané ustanovení nicméně v posuzovaném případě nelze aplikovat, podle judikatury i komentářové literatury míří na jiné případy. Žalovaný je názoru, že odměna odsouzeného není mzdou podřaditelnou pod § 278 o. s. ř. (u níž nesmí být sražena tzv. základní nezabavitelná částka), neboť srážky z pracovní odměny osob ve výkonu trestu se řídí zvláštní právní úpravou obsaženou v § 33 zákona o VTOS, ve spojení s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů (dále jen „vyhláška MSp č. 10/2000 Sb.“). Ustanovení o nejnižší nezabavitelné částce se tak neaplikují, speciální úprava pouze stanoví plátcí odměny (věznicí), jaká procentuální část odměny osoby ve výkonu trestu odnětí svobody se použije na to které plnění. Účelem institutu základní nezabavitelné částky je ponechat povinnému určité finanční prostředky k uspokojení jeho základních životních potřeb. Osoba vykonávající trest odnětí svobody se však nachází ve zvláštním právním postavení. Její základní životní potřeby (stravu, ubytování, oděv atd.) zajišťuje stát prostřednictvím vězeňské služby. Za této situace je absence základní nezabavitelné částky při provádění exekuce plně obhajitelná.
6. Žalobcem v návrhu na zastavení exekuce popsané důvody odpovídají spíše důvodu podle § 181 odst. 2 písm. f) daňového řádu (tedy že předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů). Podle judikatury Nejvyššího soudu se však důvod k zastavení

exekuce podle § 268 odst. 1 písm. e) o. s. ř. [analogicky odpovídající důvodu podle § 181 odst. 2 písm. f) daňového řádu] uplatňuje především u exekuce prodejem movitých věcí, případně nemovitostí. Naopak u exekuce srážkami ze mzdy či jiného příjmu jej aplikovat nelze, neboť srážky se opakují tak dlouho, dokud není vymáhaná pohledávka i s příslušenstvím zaplacená.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního. O věci samé rozhodl bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s takovým projednáním věci udělili souhlas dle § 51 odst. 1 s. ř. s.
8. Z předloženého správního spisu plyne, že žalovaný (jako správce daně) vydal dne 9. 9. 2013 exekuční příkaz na srážku z pracovní odměny žalobce (jako osoby vykonávající trest odnětí svobody) k vymožení pohledávky ve výši 59 008 Kč, kterou žalobci uložil uhradit Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 3. 12. 2012, č. j. 2 T 5/2011 – 757 (jednalo se o povinnost nahradit státu náklady za obhájce ustanoveného v trestním řízení). Dále vydal žalovaný dne 2. 6. 2014 exekuční příkaz na srážku z pracovní odměny žalobce k vymožení pohledávky ve výši 7 586 Kč, kterou žalobci uložil uhradit Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 14. 11. 2011, č. j. 2 T 5/2011 – 605 (původně ve výši 13 000 Kč, jednalo se o povinnost nahradit náklady trestního řízení paušální částkou). Dne 27. 1. 2017 byl krajskému soudu (jako správci daně) doručen návrh žalobce na zastavení daňové exekuce vedené pro částku 59 008 Kč a pro částku 7 586 Kč. Žalovaný tento návrh zamítl žalobou napadeným rozhodnutím.
9. Žalovaný v odůvodnění posuzovaného rozhodnutí uvedl, že podání žalobce posoudil podle obsahu jako návrh na zastavení daňové exekuce dle § 181 odst. 2 písm. f) daňového řádu. Konstatoval, že uvedený zastavovací důvod se uplatní především při exekuci prodejem movitých věcí a nemovitostí. U srážek ze mzdy či jiných příjmů jeho použití nepřichází v úvahu, neboť srážky se provádějí tak dlouho, dokud není vymáhaná pohledávka i s příslušenstvím uspokojena. Žalovaný dále podotkl, že odměna odsouzeného není mzdou předpokládanou § 278 o. s. ř., srážky z této odměny jsou upraveny vyhláškou MSp č. 10/2000 Sb., institut základní nezabavitelné částky se tak na ně neaplikuje.
10. Krajský soud předně konstatuje, že nebyl důvod zastavit předmětnou daňovou exekuci dle § 181 odst. 2 písm. f) daňového řádu. Podle uvedeného ustanovení správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů. Jak správně uvedl žalovaný, u srážek ze mzdy či jiných příjmů není použití tohoto zastavovacího důvodu namístě, neboť srážky se provádějí tak dlouho, dokud není vymáhaná pohledávka i s příslušenstvím uspokojena. Ostatně žalobce tento závěr ani nijak nezpochybňuje, podle žalobce totiž měla být daňová exekuce zastavena podle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu [*pozn. soudu – žalobce nesprávně uvádí písm. j), ale je zřejmé, že míří na úpravu obsaženou nyní pod písm. i)*].
11. Klíčovou otázkou v této věci tedy je, zda měl žalovaný vyhovět návrhu žalobce a zastavit daňovou exekuci podle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu. S tím pak úzce souvisí otázka, zda se v případě provádění srážek z pracovní odměny odsouzeného uplatní úprava základní nezabavitelné částky obsažená v § 278 o. s. ř.
12. Podle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu správce daně zastaví daňovou exekuci, pokud je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat. Podle § 278 o. s. ř. nesmí být povinnému sražena z měsíční mzdy základní částka; způsoby jejího výpočtu stanoví nařízením vláda České republiky.

13. Krajský soud souhlasí s výkladem citovaných ustanovení, k němuž dospěl žalovaný, tj. že při provádění srážek z pracovní odměny odsouzeného nelze aplikovat § 278 o. s. ř. Z právě uvedeného zároveň plyne, že důvodem pro zastavení daňové exekuce prováděné formou srážek z pracovní odměny odsouzeného nemůže být skutečnost, že výše srážek nerespektuje základní nezabavitelnou částku stanovenou v § 278 o. s. ř., respektive částku stanovenou v nařízení vlády vydaném na základě tohoto ustanovení.
14. Pracovní odměna odsouzených je upravena v § 33 zákona o VTOS. Podle § 33 odst. 4 uvedeného zákona sice platí, že je-li „*soudem nařízen výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny odsouzeného, postupuje se podle občanského soudního řádu a předpisů vydaných na jeho základě. Tento postup se uplatní i v případě exekuce nařízené správcem daně.*“ Zároveň však zákon o VTOS v § 33 odst. 3 stanoví, že z pracovní odměny odsouzeného se „*po srážce zálohy na daň a pojistného provedou i další srážky jednak k úhradě výživného pro děti, kterým je odsouzený povinen poskytovat výživu, včetně příspěvku na úhradu nákladů při péči o dítě v ústavní nebo ochranné výchově, a jednak k úhradě nákladů výkonu trestu a dalších nákladů spojených s výkonem trestu. Rozsah a pořadí dalších srážek z pracovní odměny odsouzeného stanoví ministerstvo vyhláškou. Přitom přihlédne zejména k zabezpečení výživy dětí odsouzeného a oprávněným nárokům poškozených trestným činem.*“ Obdobně podle § 373 o. s. ř. „*[m]inisterstvo upraví vyhláškou výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody (...)*“.
15. Vyhláškou vydanou na základě § 33 odst. 3 zákona o VTOS a § 373 o. s. ř. je vyhláška MSp č. 10/2000 Sb. Uvedená vyhláška pak obsahuje komplexní úpravu toho, v jakém poměru mají být prováděny srážky z pracovní odměny odsouzeného. Základní pravidla (z nichž vyhláška dále stanoví různé výjimky) jsou následující. Věznice z pracovní odměny nejprve provede srážku pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a zálohy na daň z příjmu fyzických osob (§ 1 odst. 1 vyhlášky). Ze zbylé částky, tj. z čisté odměny, pak věznice srazí k úhradě výživného nezaopatřených dětí 30 % (§ 2 odst. 1), k úhradě nákladů výkonu trestu, který odsouzený vykonává, 26 %, nejvýše však 1 500 Kč za kalendářní měsíc (§ 3 odst. 1), k úhradě pohledávek vzniklých na základě výkonu rozhodnutí nařízeného soudem, výkonu rozhodnutí nařízeného orgánem státní správy (nejde-li o výkon rozhodnutí podle § 5) a nařízeného výkonu rozhodnutí ředitele věznice o uložení ve vyhlášce blíže specifikovaných povinností 12 % (§ 4 odst. 1) a konečně k úhradě některých dalších pohledávek 4 % (§ 5). Úhrn těchto srážek nesmí překročit 72 % čisté odměny odsouzeného, zbytek čisté odměny věznice rozdělí na kapesné (17 %) a úložné (11 %) odsouzeného (§ 1 odst. 3, § 6 odst. 1 a § 7 odst. 1).
16. Některé aspekty provádění srážek z pracovní odměny odsouzeného se tedy řídí obecnou úpravou obsaženou v občanském soudním řádu, to však neplatí pro určení přípustné výše srážek, neboť daná problematika je komplexně upravena ve vyhlášce MSp č. 10/2000 Sb. (v souladu s výše citovaným zákonným zmocněním). Měl-li by být zároveň aplikován i § 278 o. s. ř., pozbyla by úprava výše srážek obsažená ve zmíněné vyhlášce smysl, neboť výše pracovní odměny odsouzených zpravidla jen nepatrně převyšuje základní nezabavitelnou částku stanovenou nařízením vlády na základě § 278 o. s. ř. Uvedenému závěru svědčí také teleologický výklad zákona. Jak příhodně uvedl žalovaný, účelem institutu základní nezabavitelné částky je ponechat povinnému určité finanční prostředky k uspokojení jeho základních životních potřeb. Základní životní potřeby osoby nacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody však zajišťuje stát prostřednictvím

vězeňské služby. Částku odpovídající 28 % z čisté pracovní odměny proto lze v případě odsouzených osob považovat za postačující. Jedná se o modifikaci institutu základní nezabavitelné částky pro potřeby osob, které se nacházejí ve výkonu trestu odnětí svobody.

V. Závěr a náklady řízení

17. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
18. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 24. května 2019

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu